

BAB 4

MEMBINA NEGARA BANGSA

- KONSEP NEGARA BANGSA
- DASAR DAN MATLAMAT
- STATUS SEMASA, CABARAN DAN TUMPUAN DALAM RMKe-9
- FOKUS DAN STRATEGI PELAKSANAAN
- PENUTUP

BAB 4

MEMBINA NEGARA BANGSA

KONSEP NEGARA BANGSA

“...kita mempunyai tanggung jawab yang besar dalam pembangunan bangsa dan negara ini. Kita juga mempunyai peranan yang penting dalam pembentukan minda dan jiwa rakyat untuk membawa kita ke arah wawasan yang ingin kita capai.”

YAB Dato' Seri Abdullah

Ahmad Badawi

(Dewan Budaya USM, 1999)

4.01 Pembinaan Negara Bangsa amat penting bagi sebuah negara yang berbilang kaum dan agama seperti Malaysia. Keupayaan membina Negara Bangsa bergantung kepada perkongsian nilai serta semangat patriotisme. Ia menjadi semakin penting lebih-lebih lagi dalam era globalisasi yang membenarkan pengaliran secara bebas dan pantas bukan sahaja maklumat, modal serta manusia, tetapi juga sistem nilai, budaya dan kepercayaan dari pelbagai negara.

4.02 Hasrat untuk membentuk sebuah Negara Bangsa dalam konteks Malaysia boleh dihuraikan seperti berikut:

“...membentuk sebuah negara yang bersatu padu serta menyanjung masa hadapan yang dikongsi bersama. Bangsa itu mestilah sejahtera, berintegrasi wilayah-wilayah dan kelompok-kelompoknya, menikmati kehidupan bersama yang sepenuhnya berdasarkan persamaan hak dan keadilan, membentuk sebuah Bangsa Malaysia dengan rasa taat setia dan pengabdian yang tidak berbelah bagi terhadap bangsa tersebut.”

(Tun Dr. Mahathir Mohamad
Melangkah Ke Hadapan, 1991)

4.03 Negara bangsa mempunyai beberapa faktor pemangkin iaitu:

- *Lingua Franca* – bahasa yang dikongsi bersama oleh rakyat dalam perhubungan rasmi dan kehidupan bermasyarakat. Dalam konteks Negara Bangsa Malaysia, Bahasa Melayu adalah Bahasa Kebangsaan dan bahasa rasmi yang menjadi alat perpaduan dan juga selaku bahasa perhubungan utama masyarakat.

- Integrasi – merupakan satu proses bagi mewujudkan satu identiti nasional antara kumpulan-kumpulan daripada segi sosial, wilayah, ekonomi, kebudayaan, pendidikan dan politik.
- Kewarganegaraan – membentuk identiti rakyat dalam negara. Semangat bersatu padu dan rasa kesepuhyaan dalam budaya, pendidikan, bahasa, ekonomi dan politik boleh menyatupadukan rakyat.
- Patriotisme – merupakan perasaan cintakan tanah air yang mendalam berasaskan kesedaran seseorang terhadap kewarganegaraannya dan kesetiaan teragung sehingga sanggup berkorban nyawa untuk tanah airnya. Menerusi patriotisme, bangsa akan menjadi kuat, berani, mempunyai ketahanan mental, emosi dan fizikal dalam membentuk ketahanan nasional dan menghadapi cabaran mendatang.
- Demokrasi – merupakan pemberian hak kepada semua warganegara dalam memilih pemerintahan negara. Ia merupakan alat mewujudkan keutuhan pentadbiran. Negara Bangsa wujud apabila terdapat kefahaman mendalam tentang demokrasi yang memberikan peluang dan ruang kepada rakyat terlibat dalam pentadbiran negara.

4.04 Perpaduan merupakan aspek penting dalam pembangunan negara. Kemajuan yang dinikmati sekarang adalah hasil daripada perpaduan erat antara pelbagai kaum di negara ini. Oleh itu, aktiviti pendidikan mestilah memberi keutamaan kepada usaha-usaha memupuk dan mengekalkan semangat perpaduan di kalangan rakyat. Usaha-usaha perpaduan boleh dicapai melalui aktiviti kurikulum, kokurikulum dan sukan.

4.05 Peranan pendidikan penting untuk melahirkan semangat cintakan negara. Oleh itu, KPM menghadapi cabaran besar melahirkan pelajar dengan ciri-ciri individu dan masyarakat Bangsa Malaysia yang dihasratkan terdiri daripada individu dan masyarakat yang mempunyai keyakinan tinggi, jati diri kukuh, berpegang teguh kepada ajaran agama dan nilai moral dapat hidup sebagai sebuah masyarakat yang penyayang, demokratik, liberal dan bertolak ansur, serta berfikiran dan berbudaya saintifik.

4.06 Pendidikan di negara kita seharusnya boleh mewujudkan jati diri yang tinggi di kalangan pelajar. Harapan KPM adalah memupuk pembinaan jati diri melalui kurikulum, program kokurikulum dan sukan. Ini disebabkan jati diri yang terhasil daripada sistem pendidikan negara akan menghasilkan Negara Bangsa yang kukuh dan maju.

4.07 Cabaran globalisasi dan liberalisasi menuntut perubahan yang dinamik dalam sistem pendidikan. Sistem pendidikan perlu melahirkan warganegara glokal yang mampu

bertindak dengan bijak untuk menghadapi cabaran dan ancaman globalisasi dan liberalisasi. Peranan KPM adalah untuk memastikan sumber manusia yang dihasilkan mampu berfikir secara global dan bertindak secara *local* untuk kepentingan negara dan bangsa. Justeru, nilai budaya Malaysia harus menjadi asas kepada kemajuan negara dan bangsa. Dalam sebuah Negara Bangsa, rakyatnya berkongsi identiti, lambang, kebudayaan, nilai dan semangat yang menjadi ciri dan hasrat Negara Bangsa tersebut.

"Warga glokal yang kita hasratkan ialah warga yang berakar nasional dan berakar internasional, maksudnya di samping kita hebat dalam negara, kita juga berperanan di arena antarabangsa. Akar kita berpaksi di kota dan desa, namun akal kita menerjah ke serata dunia. Warga glokal bertunjangkan budaya Malaysia dan ajaran Agama yang suci. Dimensi baru kita menuntut kita melonjak ke hadapan dengan memperkuuh daya saing bangsa untuk menjadi antara yang terbaik di pentas dunia. Kita semakin bersinar dalam dunia yang serba mencabar. Kita inginkan Malaysia sebagai contoh, menjadi jenama antarabangsa. Kejayaan inilah menjadi asas untuk menjana warga glokal seterusnya."

*(Dato' Seri Mohd. Najib Tun Abdul Razak
Perhimpunan Agung UMNO, 2005)*

DASAR DAN MATLAMAT

4.08 Dasar KPM adalah menyokong hasrat negara untuk membina Negara

Bangsa Malaysia bagi memperkuuh perpaduan, membina identiti nasional dan semangat kebangsaan serta membangunkan sumber manusia bersesuaian dengan keperluan negara. Matlamat KPM membina Negara Bangsa melalui pendidikan adalah untuk melahirkan pelajar yang memiliki jati diri yang kukuh, patriotik, berpegang teguh kepada ajaran agama dan nilai moral, hidup sebagai sebuah masyarakat yang penyayang, demokratik, liberal, bertolak ansur, berfikiran dan berbudaya saintifik serta hidup bersatu padu. KPM bertanggungjawab untuk menyemai nilai-nilai ini sejak pelajar di bangku sekolah lagi.

4.09 Fokus KPM dalam membina Negara Bangsa mencakupi usaha-usaha berikut:

- memperkasakan Bahasa Kebangsaan sebagai asas perpaduan dan bahasa ilmu;
- memantapkan perpaduan dan integrasi nasional;
- memupuk kecintaan terhadap seni, warisan dan budaya bangsa; dan
- memupuk kefahaman yang jelas terhadap pendekatan Islam Hadhari dalam membentuk pemikiran dan kehidupan.

STATUS SEMASA, CABARAN DAN TUMPUAN DALAM RMKE-9

Memperkasakan Bahasa Kebangsaan

4.10 Kedudukan Bahasa Melayu sebagai bahasa rasmi negara telah termaktub dalam Fasal 152 Perlembagaan Persekutuan Malaysia dan Akta Bahasa Kebangsaan 1967.

“Bahasa Kebangsaan ialah Bahasa Melayu dan hendaklah ditulis dalam apa-apa tulisan sebagaimana yang diperuntukkan dengan undang-undang oleh Parlimen:

Dengan syarat bahawa:

- tiada sesiapa pun boleh dilarang atau ditahan daripada menggunakan (bagi apa-apa maksud, lain daripada maksud rasmi) atau daripada mengajar atau belajar, apa-apa bahasa lain;
- tiada apa-apa juga dalam Fasal ini boleh menyentuh Hak Kerajaan Negeri bagi memelihara dan meneruskan penggunaan dan pengajian bahasa mana-mana kaum lain dalam Persekutuan.”

4.11 Seksyen 5 Akta Dewan Bahasa dan Pustaka 1959 (Disemak 1978) [Akta 213] dan diperluas melalui Akta Dewan Bahasa dan Pustaka (Pindaan dan Perluasan) 1995 [Akta A930] untuk membina dan memperkayakan Bahasa Kebangsaan, memperkembangkan bakat sastera, mencetak dan menerbitkan bahan bacaan dalam Bahasa Kebangsaan dan menggalakkan penggunaan Bahasa Kebangsaan yang betul.

4.12 Dalam bidang pendidikan, Akta Pelajaran 1961 yang dirangka berdasarkan Penyata Razak 1956 dan Laporan Rahman Talib 1960 telah menekankan penggunaan Bahasa Kebangsaan sebagai bahasa perpaduan. Penyata Razak 1956 menyatakan:

“Tujuan dasar pelajaran di dalam negeri ini ialah bermaksud hendak menyatukan budak-budak daripada semua bangsa di dalam negeri ini dengan memakai satu peraturan pelajaran yang meliputi semua bangsa dengan menggunakan Bahasa Kebangsaan sebagai bahasa pengantar yang besar, walaupun perkara ini tiada dapat dilaksanakan dengan serta merta malainkan hendaklah diperbuat dengan beransur-ansur.”

(Penyata Razak, perenggan 12, 1956).

Akta Pendidikan 1996 menegaskan kepentingan Bahasa Kebangsaan dengan memperuntukkan penggunaannya sebagai bahasa pengantar utama dalam sistem

pendidikan kebangsaan dan ia hendaklah diajar sebagai mata pelajaran wajib di semua sekolah.

4.13 Kedudukan Bahasa Melayu sudah terjamin sebagai Bahasa Kebangsaan, bahasa rasmi dan bahasa pengantar pendidikan dan Dewan Bahasa dan Pustaka (DBP) telah ditubuhkan untuk tujuan-tujuan tersebut, namun kemerosotan Bahasa Melayu terus berlaku, khususnya dari segi tahap dan mutu penggunaannya. Kemerosotan dalam aspek mutu penggunaan Bahasa Kebangsaan termasuklah:

- kecenderungan dan kelaziman penggunaan bahasa rojak, bahasa dalam sistem pesanan ringkas (SMS) dan bahasa dalam sembang di internet dikhuatiri menular dalam situasi rasmi;
- peranan Bahasa Melayu sebagai bahasa rasmi seperti yang ditafsirkan dalam Perlembagaan masih belum dilaksanakan sepenuhnya. Penggunaan Bahasa Inggeris dalam urusan dan majlis rasmi seperti mesyuarat dan seumpamanya masih diutamakan oleh sesetengah pihak;
- tanggapan bahawa penggunaan Bahasa Kebangsaan menyebabkan seseorang itu dianggap tidak terdidik atau kurang berketerampilan turut merendahkan pandangan orang terhadap Bahasa Kebangsaan;
- penggunaan Bahasa Kebangsaan dalam sektor swasta masih pada tahap minimum walaupun pelbagai galakan dan pengiktirafan telah diberikan oleh Kerajaan melalui DBP;
- jumlah penerbitan buku dalam Bahasa Kebangsaan, terutama judul umum dan karya ilmiah, fiksyen, bukan fiksyen, sains dan teknologi yang secara relatifnya rendah menyebabkan masyarakat beralih atau mencari sumber alternatif; dan
- kadar penterjemahan karya daripada bahasa asing kepada Bahasa Kebangsaan yang secara relatifnya rendah dan lambat menyebabkan kebergantungan terhadap sumber dalam bahasa asing semakin meningkat.

4.14 Bagi mengatasi isu-isu tersebut di atas, dan untuk memperhebat serta memperkasakan Bahasa Kebangsaan, Jawatankuasa Induk Memperkasakan Bahasa Kebangsaan (JKIMBK) telah diwujudkan yang dipengerusikan bersama Y.B. Menteri Pelajaran, Y.B. Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Warisan, dan Y.B. Menteri Penerangan. JKIMBK telah mewujudkan enam buah jawatankuasa kecil khusus bagi membantu JKIMBK melunaskan tugasasas memperkasakan Bahasa Kebangsaan. Jawatankuasa kecil tersebut dianggotai oleh pihak yang berkaitan dengan pelaksanaan Bahasa Kebangsaan.

4.15 Pelbagai program kebahasaan dan kesusasteraan telah dilaksanakan oleh sekolah, IPG, kolej matrikulasi, DBP, Institut Terjemahan Negara Malaysia (ITNM), Majlis Buku Kebangsaan Malaysia (MBKM) dan Perpustakaan Negara Malaysia (PNM) untuk memperkasakan Bahasa Kebangsaan. Aktiviti-aktiviti yang dijalankan merangkumi usaha-usaha untuk mengukuhkannya dalam kurikulum dan kokurikulum, aktiviti pembangunan dan pengembangan Bahasa Kebangsaan, aktiviti kesusasteraan termasuk perkhemahan sastera, sayembara puisi, deklamasi sajak, pertandingan berbalas pantun, syarahan serta pertandingan menulis cerpen dan puisi.

4.16 Cabaran KPM adalah untuk memastikan Bahasa Melayu sebagai bahasa pengantar utama dalam sistem pendidikan dan digunakan sebagai bahasa ilmu serta bahasa perpaduan. KPM berazam untuk memberikan penghormatan dan menyemarakkan penggunaan Bahasa Melayu untuk memperkasakan kedudukannya. KPM bersama dengan DBP, ITNM dan MBKM, terus mempererat jalinan dengan Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Warisan (KeKKWa) dan Kementerian Pengajian Tinggi Malaysia (KPTM) untuk memberi suntikan baru dalam gerakan memperkuuh Bahasa Melayu. Unsur-unsur dan

nilai-nilai perpaduan dijadikan teras Dasar Pendidikan Kebangsaan untuk menjamin kesejahteraan dan kepentingan masyarakat Malaysia yang berbilang kaum. Perpaduan yang diwujudkan mesti berupaya menangkis gejala-gejala seperti perkauman, keturunan, agama, bahasa dan perasaan kedaerahan yang boleh memecah belahkan rakyat.

4.17 Dalam konteks Dasar Buku Negara, usaha memperkasakan Bahasa Melayu masih belum dapat dibanggakan kerana jumlah penerbitan buku terutamanya buku judul umum oleh penerbit tempatan secara umumnya masih lagi rendah berbanding dengan Korea Selatan, Jepun dan China. Selain itu, usaha penterjemahan daripada bahasa asing kepada Bahasa Melayu juga masih belum mencapai tahap yang boleh dibanggakan. Cabaran KPM adalah bagi melipatgandakan usaha ke arah meningkatkan jumlah penerbitan judul umum dan penterjemahan buku bahasa asing kepada Bahasa Melayu. Selain itu, masalah pencemaran dalam penggunaannya khususnya di tempat awam dan dalam media massa, pemunggiran penggunaannya dalam urusan rasmi di sektor awam dan swasta serta kemerosotan penggunaannya sebagai bahasa ilmu, termasuk di institusi-institusi pendidikan tinggi adalah cabaran yang nyata dalam usaha memperkasakan Bahasa Kebangsaan.

4.18 Walaupun statistik menunjukkan Bahasa Melayu mempunyai lebih daripada 300 juta penutur namun penggunaan Bahasa Melayu sangat bergantung kepada kesetiaan hanya 25 juta penutur di Malaysia. Dalam era globalisasi, penggunaan Bahasa Inggeris sebagai *lingua franca* menyebabkan kedudukan Bahasa Kebangsaan semakin tergugat.

4.19 Usaha yang lebih mantap bagi memperkasakan Bahasa Kebangsaan perlu digerakkan dengan mewujudkan sasaran yang jelas, pendekatan yang menyeluruh dan koordinasi antara badan penggerak utama bahasa. Usaha ini amat penting untuk memupuk perasaan cintakan Bahasa Kebangsaan kerana ia merupakan identiti unik Bangsa Malaysia. Selain itu, usaha ini juga bertujuan untuk memperkuuh kedudukan Bahasa Melayu sebagai Bahasa Kebangsaan, bahasa rasmi, bahasa perpaduan, bahasa ilmu dan bahasa komunikasi moden. Matlamatnya adalah untuk melahirkan generasi masa depan Bangsa Malaysia yang fasih, menghormati dan berbangga dengan bahasa yang menjadi identiti mereka sehingga dapat mempromosikannya di mana sahaja mereka berada.

4.20 Bagi mengharungi cabaran yang dihadapi sepanjang tempoh RMKe-9, satu gelombang gerakan memperkasakan Bahasa Kebangsaan yang baru perlu digerakkan dengan hala tuju baru. Satu langkah penting dalam gelombang baru gerakan berkenaan ialah usaha KPM menyenaraikan Bulan Bahasa dan Sastera Negara (BBSN) sebagai salah satu perayaan utama KPM. Pada waktu yang sama, melalui Jawatankuasa Induk Memperkasakan Bahasa Kebangsaan, BBSN juga akan dijadikan salah satu daripada perayaan nasional.

4.21 Bagi menggerakkan usaha ini, dua buah jawatankuasa telah dibentuk iaitu Jawatankuasa Induk Memperkasakan Bahasa Kebangsaan seperti yang telah dinyatakan dan Jawatankuasa Induk Penggerak Dasar Buku Negara (DBN). Jawatankuasa Induk Penggerak DBN telah dibentuk bagi membantu MBKM melaksanakan fungsinya secara menyeluruh. Bagi memastikan Jawatankuasa Induk Penggerak DBN berupaya melaksanakan tugas menerbitkan buku secara aktif, lima buah jawatankuasa kerja telah dibentuk:

- Jawatankuasa Kerja Pembentukan Dasar, Akta, Organisasi dan Amalan Profesional;
- Jawatankuasa Kerja Pembangunan Modal Insan Industri Penerbitan dan Perbukuan;
- Jawatankuasa Kerja Penggalakan Minat Membaca dan Pembangunan Perpustakaan Komuniti;

- Jawatankuasa Kerja Pembangunan dan Penggalakan Industri Penterjemahan; dan
  - Jawatankuasa Kerja Promosi, Penjenamaan, Pengiktirafan dan Pemasaran.
- 4.22** DBP sebagai organisasi yang bertanggungjawab secara langsung terhadap usaha untuk membangun dan mengembangkan Bahasa Kebangsaan akan memantapkan lagi usaha dalam RMKe-9 bagi memperlengkapkan korpus Bahasa Kebangsaan, menyebarkan maklumat berkaitan Bahasa Kebangsaan, menggalakkan dan mengiktiraf penggunaan Bahasa Kebangsaan, meningkatkan penggunaan dan kemahiran berbahasa dalam Bahasa Kebangsaan, dan meningkatkan bahan bacaan dan rujukan dalam Bahasa Kebangsaan.
- 4.23** ITNM sebagai badan yang bertanggungjawab mengendalikan hal ehwal yang berkaitan dengan penterjemahan, kejurubahasaan dan pertukaran maklumat di peringkat kebangsaan dan antarabangsa akan menyokong agenda memperkasakan Bahasa Kebangsaan melalui penterjemahan buku ilmu dan karya agung ke dalam Bahasa Melayu. Manakala MBKM yang bertanggungjawab secara langsung terhadap pencapaian matlamat DBN dan berperanan untuk mempergiat industri perbukuan dalam negara, akan menyokong agenda memperkasakan Bahasa Kebangsaan dengan memperbanyakkan penerbitan buku judul umum, penerbitan buku dalam bentuk digital, pengiktirafan terhadap buku-buku terbitan tempatan dan usaha mempromosi buku-buku terbitan tempatan ke pesta-pesta buku antarabangsa.

Memantapkan Perpaduan dan Integrasi Nasional

- 4.24** Hasrat Wawasan 2020 adalah untuk melahirkan masyarakat Bangsa Malaysia yang bersatu padu. KPM telah melaksanakan pelbagai usaha bagi memastikan matlamat perpaduan kaum dan integrasi nasional terus dipelihara dan diperkuuhkan. Antaranya:
- melaksanakan sistem pendidikan kebangsaan yang menggunakan satu kurikulum kebangsaan untuk semua jenis sekolah dan satu sistem penilaian dan peperiksaan yang seragam;
  - menjadikan agenda memperkasakan SK menjadi salah satu teras dasar pelaksanaan RMKe-9 bagi merealisasikan matlamat menjadikan SK sebagai tempat memupuk perpaduan kaum dan pusat kecemerlangan pendidikan dalam bidang akademik dan bukan akademik;
  - menerapkan nilai jati diri, budi bahasa dan seni budaya dilaksanakan secara sisipan dalam tajuk-tajuk mata pelajaran yang bersesuaian;

MATLAMAT DASAR BUKU NEGARA

- Untuk memastikan supaya buku dalam Bahasa Melayu dapat memainkan peranan yang berkesan sebagai alat pembangunan fikiran, sosial dan kebudayaan, sesuai dengan keperluan dan cita-cita negara;
- Untuk memastikan supaya buku dapat dinikmati oleh semua golongan masyarakat di negara ini;
- Untuk memastikan supaya rakyat di negara ini mempunyai minat membaca yang tinggi, dan boleh dianggap seratus peratus masyarakat yang membaca; dan
- Untuk memastikan supaya semua buku yang diterbitkan di negara ini mencapai mutu yang baik daripada segi isi dan juga daripada segi bentuk fizikalnya.

- memperkenalkan mata pelajaran Sivik dan Kewarganegaraan pada tahun 2003 di peringkat rendah dan menengah bertujuan memberi kesedaran kepada para pelajar tentang hak dan tanggungjawab mereka dalam masyarakat pelbagai kaum serta pentingnya semangat patriotisme, kesejahteraan dan keharmonian antara kaum;
- memperkenalkan Konsep Sekolah Wawasan sebagai salah satu pendekatan altenatif untuk memupuk nilai perpaduan kaum dan integrasi

nasional dengan menempatkan dua atau tiga jenis sekolah rendah yang berlainan bahasa pengantar dan pentadbiran dalam kawasan yang sama dan berkongsi kemudahan asas seperti padang permainan, dewan dan kantin. Pelaksanaan Sekolah Wawasan bertujuan mewujudkan persekitaran yang memberi peluang yang luas kepada murid pelbagai kaum untuk bergaul dan berinteraksi dalam pelbagai aktiviti. Sehingga kini, terdapat enam buah Sekolah Wawasan yang aktif beroperasi iaitu dua di Perak dan satu di Kedah, Pulau Pinang, Selangor dan Negeri Sembilan; dan

- melaksanakan beberapa aktiviti bagi menerapkan semangat patriotisme secara berterusan melalui aktiviti kurikulum dan kokurikulum termasuklah Perhimpunan Mingguan yang melibatkan aktiviti perbarisan, menaikkan bendera dan menyanyikan Lagu Kebangsaan serta lagu patriotik. Acara kemuncak kegiatan penerapan semangat patriotisme di kalangan pelajar adalah melalui Sambutan Bulan Kemerdekaan (SBK). Sepanjang tempoh SBK, pelbagai jenis aktiviti bahasa dan budaya seperti deklamasi sajak, pidato, syair dan nyanyian mengisi program-program berikut:

- Kempen Kibar Jalur Gemilang menggalakkan sekolah-sekolah untuk menganjurkan pertandingan mencipta Jalur Gemilang secara kreatif menggunakan pelbagai bahan dan media. Di Sekolah Wawasan,

acara ini disambut secara serentak;

- Sambutan Detik Ambang Merdeka diadakan di semua sekolah berasrama dengan kerjasama Persatuan Ibu Bapa dan Guru;
- Perhimpunan Khas sempena Hari Merdeka diadakan untuk memperdengarkan Perutusan Kemerdekaan;
- Sambutan Perayaan Hari Kemerdekaan melibatkan penyertaan pelajar dalam Acara Persembahan Padang dan Acara Perarakan; dan
- Aktiviti berbentuk deklamasi sajak, pidato, syair, nyanyian, pameran statik hasil karya pelajar, karya kreatif dan kerja sukarela juga diadakan untuk menyemarakkan SBK.

4.25 Pada tahun 2006, Jabatan Perdana Menteri telah mengetengahkan dasar perpaduan dan integrasi nasional dalam Pelan Tindakan Perpaduan dan Integrasi Nasional (2006-2010) yang bertujuan untuk memperkuuh lagi perpaduan dan integrasi nasional di kalangan masyarakat. Pelan tersebut merangkumi falsafah perpaduan dan integrasi nasional dengan merujuk dasar-dasar Kerajaan yang ada dan berteraskan Perlumbagaan, Rukun Negara dan Wawasan 2020. Ia bertujuan mencapai objektif khusus seperti berikut:

- memupuk dan meningkatkan semangat perpaduan dan patriotik serta bangga sebagai rakyat Malaysia;
- mengurangkan segregasi kaum dan kerenggangan dalam perhubungan inter dan intra kaum dan wilayah;
- meningkatkan toleransi dan keharmonian antara kaum;
- meningkatkan integrasi wilayah antara Sabah, Sarawak dan Wilayah Persekutuan Labuan dengan Semenanjung dan antara negeri-negeri di Semenanjung; dan
- menghadapi cabaran Wawasan 2020 untuk mewujudkan satu Bangsa Malaysia yang bersatu padu.

4.26 Pendidikan merupakan antara aspek penting yang diambil kira dalam merangka program-program di bawah Pelan Tindakan Perpaduan dan Integrasi Nasional. Sistem pendidikan negara harus menyediakan persekitaran serta kemudahan bagi interaksi dan sosialisasi di kalangan sebilangan besar rakyat yang masih berusia muda.

- Menggalakkan wujudnya satu sistem persekolahan dari peringkat prasekolah hingga ke peringkat menengah yang menggunakan satu bahasa perantaraan (Bahasa Kebangsaan), kurikulum dan kokurikulum yang seragam serta satu jenis peperiksaan dan pensijilan yang mempunyai pengiktirafan yang sama
- Penyediaan kemudahan dan pembelajaran bahasa kaum-kaum utama di negara ini pada peringkat sekolah rendah dan menengah sebagai satu mata pelajaran pilihan oleh semua pelajar

- Mengambil langkah-langkah tertentu bagi membolehkan sekolah-sekolah yang pelajarnya terdiri daripada satu kaum sahaja (SJKC, SJKT, sekolah agama atau Sekolah Kebangsaan di kawasan yang penduduknya satu kaum sahaja) berinteraksi dan bergaul dengan pelajar dari sekolah lain
- Kurikulum sekolah rendah dan sekolah menengah memberi tumpuan kepada mata pelajaran Sejarah, budaya dan adat resam kaum-kaum di Malaysia, dan unsur-unsur penting agama dan kepercayaan utama negara ini
- Pendidikan dan aktiviti kokurikulum yang menerapkan sikap dan nilai-nilai yang mendukung kepada pencapaian perpaduan negara
- Pendidikan sepanjang hayat dijalankan oleh pelbagai agensi dan pihak di luar sistem pendidikan formal dalam usaha memupuk perpaduan menerusi penyerapan unsur-unsur perpaduan ke dalam kurikulum dan kokurikulum
- Infrastruktur pendidikan yang mencukupi disediakan di semua kawasan terutama di kawasan luar bandar dan pedalaman

4.27 Rancangan Integrasi Murid Untuk Perpaduan (RIMUP) ialah hasil ilham Perdana Menteri, Y.A.B Datuk Seri Abdullah Hj Ahmad Badawi pada tahun 1986, ketika beliau menjadi Menteri Pelajaran Malaysia. Pada peringkat awal, pelaksanaan RIMUP tertumpu pada peringkat sekolah rendah dan merangkumi pelaksanaan aktiviti kokurikulum dan sukan secara bersama oleh pelajar pelbagai kaum. Kefahaman terhadap konsep serta perancangan aktiviti tidak diberi penekanan secara menyeluruh pada peringkat negeri, daerah dan sekolah.

4.28 KPM telah menggerakkan semula RIMUP dan memberikannya pendekatan yang lebih segar sebagai salah satu langkah untuk membolehkan pelajar di sekolah yang majoriti pelajarnya terdiri daripada satu kaum sahaja berinteraksi dan bergaul dengan pelajar pelbagai kaum dari sekolah lain. Konsep pelaksanaan RIMUP telah diperkuatkan lagi dengan menggalakkan penyertaan masyarakat setempat, pentadbiran sekolah, guru dan pelajar dari peringkat sekolah rendah hingga menengah dalam kegiatan khas secara bersama. Program RIMUP mempunyai tiga komponen utama iaitu akademik, kokurikulum dan sukan, serta e-integrasi dan akan dilaksanakan melalui kegiatan dalam enam bidang berikut:

- Aktiviti kecemerlangan akademik
- Aktiviti kesukanan dan permainan
- Aktiviti kokurikulum
- Aktiviti khidmat masyarakat
- Aktiviti meningkatkan patriotisme
- Aktiviti *virtual* melalui e-integrasi

Merakyatkan Seni, Warisan dan Budaya Bangsa

4.29 Seni, warisan dan budaya merupakan elemen penting bagi membentuk jati diri masyarakat Bangsa Malaysia yang mahu maju mengikut acuan sendiri. KPM berhasrat untuk memastikan pelajar menghayati, menghargai dan menyayangi seni, warisan dan budaya yang membentuk identiti unik Bangsa Malaysia. Ketika ini, KPM telah berusaha untuk merakyatkan seni, warisan dan budaya kepada semua rakyat melalui aktiviti kokurikulum. Seni, warisan dan budaya Bangsa Malaysia ialah seperti tarian, muzik, bangsawan, teater, kraf, tulisan Jawi, pantun, syair, gurindam, permainan tradisional dan sukan rakyat, seni mempertahankan diri, budi bahasa dan semangat bergotong royong.

4.30 Pendidikan Muzik merupakan mata pelajaran wajib di semua sekolah rendah. Pada peringkat menengah rendah, mata pelajaran Muzik ditawarkan tetapi tidak dijadikan mata pelajaran peperiksaan dalam PMR. Manakala bagi menengah atas, ia merupakan mata pelajaran elektif dan diuji dalam peperiksaan SPM. Pada setiap peringkat, murid diajar bahasa muzik, kemahiran, kreativiti dan Apresiasi dengan 30 peratus bersifat pengetahuan akademik dan selebihnya 70 peratus lagi pengalaman amali.

4.31 Pada peringkat menengah rendah, terdapat sejumlah 132 sekolah yang menawarkan Pendidikan Muzik. Daripada 132 sekolah ini, 47 buah menawarkan Pendidikan Muzik pada peringkat menengah atas. Jumlah pelajar yang mengikuti Pendidikan Muzik pada setiap tahun adalah sekitar 13,500 orang. Dianggarkan sekitar 85 peratus sekolah rendah dan 90 peratus sekolah menengah menuju kelab berkaitan kesenian. Walau bagaimanapun, dianggarkan 80 peratus sekolah rendah dan 90 peratus sekolah menengah yang menganjurkan aktiviti muzik berkumpulan seperti pasukan kompong, pasukan koir, gamelan, caklempong, pancaragam bras, orkestra bertali dan kombo tanpa menuju kelab.

4.32 Aktiviti pengukuhan merakyatkan seni budaya seperti tarian, puisi dan lagu serta festival kebudayaan dijalankan seiringan dengan aktiviti yang dilaksanakan oleh KeKKWa. KeKKWa memantapkan lagi aktiviti tersebut dengan menyediakan kepakaran jurulatih seni kepada kelab anjurannya di sekolah seperti Kelab Tunas Budaya dan Kelab Kesenian Sekolah. Pada tahun 2005, dianggarkan 8,000 pelajar menyertai lebih daripada 200 Kelab Tunas Budaya di SK, SJKC dan SJKT yang menjalankan aktiviti tarian, lakonan teater, muzik dan silat. Kelab Kesenian Sekolah pula menjalankan

aktiviti seperti tarian, lakonan teater, muzik dan permainan gasing yang disertai 3,000 pelajar melalui lebih 200 kelab di sekolah rendah dan menengah.

4.33 Dalam RMKe-9, KPM akan menubuhkan Sekolah Seni bagi membolehkan pelajar yang mempunyai minat dan bakat dalam kesenian untuk mempelajarinya secara lebih mendalam. Melalui Sekolah Seni juga, diharapkan kesenian dan warisan bangsa akan dapat dipertahankan, dibangunkan dan diperkembangkan dengan lebih meluas.

4.34 KPM juga akan membudayakan semula tulisan Jawi melalui program j-QAF. Tulisan Jawi pernah digunakan sebagai tulisan rasmi dalam urusan pentadbiran, keagamaan dan budaya semenjak awal abad ke-15. Pada tahun 1980, penggunaan tulisan Jawi mula menurun di semua sektor. Bermula 1 Januari 2003, penerbitan Utusan Melayu yang merupakan satu-satunya akhbar dalam tulisan Jawi telah dihentikan. KPM juga telah bekerjasama dengan KeKKWa untuk menghidupkan kembali akhbar Utusan Melayu dengan membiayai sebagian daripada kos penerbitannya serta menyumbang pengisian dalam akhbar tersebut untuk menyemarakkan program penjiawaan dan pembudayaan Jawi.

FOKUS DAN STRATEGI PELAKSANAAN

4.35 Dalam tempoh PIPP, KPM akan membina Negara Bangsa melalui pendidikan dengan memberi tumpuan kepada fokus dan strategi pelaksanaan seperti berikut:

Memperkasakan Bahasa Kebangsaan

- Menggerakkan gelombang baru Gerakan Memperkasakan Bahasa Kebangsaan
- Memantapkan pelaksanaan Dasar Buku Negara
- Mengkoordinasi peranan semua pihak yang terlibat untuk menggiatkan aktiviti kebahasaan, kesasteraan, pengkaryaan, penterjemahan dan penerbitan
- Mewujudkan Bulan Bahasa dan Sastera Negara

Memantapkan perpaduan negara dan integrasi nasional

- Meningkatkan tahap kesedaran dan kefahaman rakyat Malaysia supaya menghormati Perlembagaan Malaysia
- Meningkatkan semangat patriotik melalui aktiviti kurikulum seperti Kelab Rukun Negara, penyebaran maklumat dan Kempen Cintakan Warisan Bangsa dan Negara.
- Menanamkan semangat hormat-menghormati dan peka terhadap sensitiviti masyarakat pelbagai kaum

- Memberi kefahaman yang menyeluruh tentang pentingnya semangat kejiranan ke arah perpaduan dan integrasi nasional
- Mempergiatkan aktiviti RIMUP

Memupuk kecintaan terhadap seni, warisan dan budaya bangsa

- Membina kurikulum kesenian
- Membina Sekolah Seni
- Meningkatkan kerjasama dengan KeKKWa
- Membudayakan penggunaan tulisan Jawi

Memupuk kefahaman yang jelas terhadap pendekatan Islam Hadhari

- Mempelbagai aktiviti untuk membimbing pelaksanaan Islam Hadhari melalui seminar, ceramah, kursus dan penerbitan bacaan berkaitan Islam Hadhari

PENUTUP

4.36 Pembinaan Negara Bangsa amat penting bagi memastikan identiti nasional yang dihasratkan tercapai. Ia memerlukan usaha yang gigih dan kerjasama yang erat daripada

semua pihak. Semangat bersatu padu, cinta dan kesetiaan kepada negara, patriotisme, berorientasi glokal, keharmonian dan toleransi, berbudi bahasa dan beradab serta memahami, menyanjung budaya dan seni bangsa bukan saja perlu difahami tetapi diamalkan sepenuhnya. Pendidikan ialah pemangkin kepada pembinaan Negara Bangsa terutama bagi menyemai semangat kenegaraan khususnya pada peringkat awal perkembangan pelajar dan diteruskan pada peringkat pendidikan yang lebih tinggi. KPM akan terus berusaha untuk memperkuuh perpaduan melalui aktiviti-aktiviti yang melibatkan pelbagai kaum dan etnik di Malaysia.

Jadual 4.1 Strategi Pelaksanaan bagi Membina Negara Bangsa

FOKUS	STRATEGI PELAKSANAAN	PELAN TINDAKAN	INDIKATOR	INDIKATOR PENCAPAIAN	TAHUN PENCAPAIAN
Memperkasakan Bahasa Kebangsaan	• Menggerakkan gelombang baru gerakan memperkasakan Bahasa Kebangsaan	Meningkatkan kerjasama dengan pelbagai agensi	Bilangan aktiviti bersama dengan pelbagai agensi	Mengikut sasaran	2006
	• Memantapkan pelaksanaan Dasar Buku Negara (DBN) dengan membentuk Jawatankuasa Induk Penggerak Dasar Buku Negara dan Lima Jawatankuasa Kerja Penggerak DBN:				
	• Jawatankuasa Kerja Pembentukan Dasar, Akta, Organisasi dan Amalan Keprofesionalan	Memastikan MBKM diberikan status, kuasa, struktur organisasi dan pembiayaan yang sesuai untuk menggerakkan DBN	• Akta Buku, DBN dan MBKM • Status baru dan pembiayaan MBKM	Digazet Dikuatkuasakan	2008 2008

FOKUS	STRATEGI PELAKSANAAN	PELAN TINDAKAN	INDIKATOR	INDIKATOR PENCAPAIAN	TAHUN PENCAPAIAN
	<ul style="list-style-type: none"> Jawatankuasa Kerja Pembangunan Modal Insan Industri Penerbitan dan Perbukuan 	Memantapkan, menyelaraskan dan memperbaikkan latihan berkaitan kepengarangan dan penerbitan buku	<ul style="list-style-type: none"> Jumlah editor, pengarang, <i>illustrator</i>, penerbit Jumlah penerbitan buku judul umum 	Peningkatan	2007
	<ul style="list-style-type: none"> Jawatankuasa Kerja Penggalakan Minat Membaca dan Pembangunan Perpustakaan Komuniti 	Menjadikan Bulan Membaca sebagai salah satu program utama KPM	<ul style="list-style-type: none"> Geran penerbitan Bulan Membaca PCG untuk perpustakaan sekolah Jumlah Perpustakaan Komuniti Jumlah Perpustakaan bergerak 	Diadakan Dilancarkan Peningkatan	2007 2007 2007
	<ul style="list-style-type: none"> Jawatankuasa Kerja Pembangunan dan Penggalakan Industri Penterjemahan 	<ul style="list-style-type: none"> Merancakkan aktiviti penterjemahan daripada bahasa asing kepada Bahasa Kebangsaan 	<ul style="list-style-type: none"> Jumlah penerbitan dan judul buku umum yang diterjemahkan Geran penterjemahan 	Peningkatan	2007
	<ul style="list-style-type: none"> Jawatankuasa Kerja Promosi, Penjenamaan, Pengiktirafan dan Pemasaran 	<ul style="list-style-type: none"> Meningkatkan aktiviti promosi penerbitan tempatan / karya terjemahan di dalam negara Meningkatkan aktiviti promosi penerbitan tempatan di luar negara Memastikan karya Malaysia dijenamakan secara berkesan 	<ul style="list-style-type: none"> Tahap dan bilangan pesta buku di dalam negara Anugerah Buku Kebangsaan Insentif penghasilan karya <p>Jumlah judul untuk dibawa ke Pesta Buku Frankfurt, Pesta Buku Kanak-kanak Bologna, Pesta Buku di negara-negara di mana rakyatnya masih belum tinggi penguasaan Bahasa Inggeris seperti China, Korea dan Jepun</p>	Diadakan Diadakan Diadakan	2007 2007 2007
	<ul style="list-style-type: none"> Mengkoordinasi peranan semua pihak yang terlibat untuk menggiatkan aktiviti kebahasaan, kesusastraan, pengkaryaan, penterjemahan dan penerbitan 	<ul style="list-style-type: none"> Menjalankan kursus dan latihan kebahasaan, kesusastraan, pengkaryaan, penterjemahan dan penerbitan 	Jumlah latihan/kursus	Peningkatan	2006
	<ul style="list-style-type: none"> Mewujudkan Bulan Bahasa dan Sastera Negara 	<ul style="list-style-type: none"> Menaiktarafkan Institut Perguruan Bahasa Melayu Malaysia sebagai pusat Bahasa Melayu serantau/ antarabangsa Menetapkan bulan yang sesuai 	Jumlah Graduan Bahasa Melayu Bulan Bahasa dan Sastera Negara	Seperti yang disasarkan Terhasil	2010 2007

FOKUS	STRATEGI PELAKSANAAN	PELAN TINDAKAN	INDIKATOR	INDIKATOR PENCAPAIAN	TAHUN PENCAPAIAN
Memantapkan perpaduan dan integrasi nasional	<ul style="list-style-type: none"> • Meningkatkan tahap kesedaran dan kefahaman rakyat Malaysia supaya menghormati Perlembagaan Malaysia 	<ul style="list-style-type: none"> • Mengadakan seminar/ forum perdana berkaitan Perlembagaan Malaysia • Menekankan pembelajaran dan kokurikulum berkaitan Perlembagaan Malaysia • Menganjurkan pertandingan/ peraduan menulis esei berkaitan Perlembagaan Negara 	Bilangan aktiviti	Peningkatan	2007
	<ul style="list-style-type: none"> • Meningkatkan semangat patriotik melalui Kelab Rukun Negara, penyebaran maklumat, kempen cintakan warisan bangsa dan negara dan aktiviti kokurikulum 	<ul style="list-style-type: none"> • Menggiatkan aktiviti Kelab Rukun Negara • Menyebarkan maklumat dan kefahaman tentang Rukun Negara • Mengupas pengetahuan Rukun Negara melalui aktiviti ceramah, syarahan dan bahas • Mengadakan kempen 'Cintai Warisan Bangsa dan Negara' • Memperbanyakkan program berkonsepkan patriotisme melalui aktiviti kokurikulum 	Bilangan aktiviti	Peningkatan	2007
	<ul style="list-style-type: none"> • Menanamkan semangat hormat-menghormati dan peka terhadap sensitiviti masyarakat pelbagai kaum 	<ul style="list-style-type: none"> • Memperbanyakkan pelaksanaan Kem Motivasi • Mengadakan seminar, ceramah dan gotong-royong • Menggalakkan ziarah serta sambutan perayaan • Menganjurkan tayangan filem kebudayaan • Mengadakan pesta makanan antara kaum • Mengadakan pertandingan menulis esei adat resam suku kaum • Mendokumentasikan kehidupan suku kaum • Memperbanyakkan penerbitan bahan bacaan dan adat resam masyarakat Malaysia 	Bilangan aktiviti	Peningkatan	2007
	<ul style="list-style-type: none"> • Memberi kefahaman yang menyeluruh tentang pentingnya semangat kejiranan ke arah perpaduan dan integrasi nasional 	<ul style="list-style-type: none"> • Mengadakan ceramah, seminar dan sesi dialog dengan masyarakat • Mengadakan kursus tentang perkongsian kuasa dan kenegaraan • Mengadakan kempen dan pelaksanaan aktiviti 	Bilangan aktiviti	Peningkatan	2006

FOKUS	STRATEGI PELAKSANAAN	PELAN TINDAKAN	INDIKATOR	INDIKATOR PENCAPAIAN	TAHUN PENCAPAIAN
	<ul style="list-style-type: none"> Mempergiatkan aktiviti RIMUP dengan mewujudkan Jawatankuasa RIMUP di semua peringkat merancang, melaksana dan memantau aktiviti RIMUP 	<ul style="list-style-type: none"> Menambah baik Rancangan Integrasi Murid untuk Perpaduan (RIMUP) Mendapatkan kerjasama dan sumbangan Jabatan Perpaduan Negara bagi pelaksanaan RIMUP 	Peratus penyertaan pelbagai jenis sekolah dalam RIMUP di daerah	100%	2010
Memupuk kecintaan terhadap seni, warisan dan budaya bangsa	<ul style="list-style-type: none"> Membina Kurikulum Kesenian 	Membina Kurikulum Kesenian	Sukatan Pelajaran (SP) & Huraian Sukatan Pelajaran (HSP)	SP rendah & HSP Tkt 1	2006
				SP menengah & HSP Tkt 2	2007
				HSP Tkt 3	2008
				HSP Tkt 4	2009
				HSP Tkt 5	2010
	<ul style="list-style-type: none"> Membina Sekolah Seni 	Membina Sekolah Seni	Bilangan Sekolah Seni	2	2010
	<ul style="list-style-type: none"> Meningkatkan kerjasama dengan KeKKWa 	Mewujudkan Kerjasama	Wujud kerjasama	Berterusan	2010
	<ul style="list-style-type: none"> Membudayakan penggunaan tulisan Jawi 	Mewujudkan pelbagai aktiviti menggalakkan penggunaan tulisan Jawi	Bilangan aktiviti	Peningkatan	2007
Memupuk kefahaman yang jelas terhadap pendekatan Islam Hadhari	Mempelbagai aktiviti untuk membimbing pelaksanaan pendekatan Islam Hadhari dalam pembentukan pemikiran dan kehidupan	<ul style="list-style-type: none"> Mengadakan seminar, ceramah dan kursus Memperbanyakkan penerbitan bahan bacaan berkaitan Islam Hadhari 	Bilangan aktiviti	Peningkatan	2007